

Dosar nr. 1a-274/20 (PIGD nr.1-16097355-02-1a-871-30012020)
Judecător Albu Corina (Judecătoria Hîncești, sediul *****)

D E C I Z I E
În numele Legii
/dispozitiv/

12 octombrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău

Având în componența sa:

Președintele ședinței, judecător:

Oxana Robu

Judecători:

Igor Mânăscurtă și Marcel

Juganari

Grefier

Cristina Delinschi

Cu participarea:

Procurorului

Oleg Popov

Avocaților inculpaților

Victor Dodon, Tatiana Malai

Avocatul părții vătămate

Igor Gargaun

A examinat în ședință deschisă în ordine de apel, apelul comun al inculpatului Borta Ion și a avocatului ***** în interesele inculpatului Borta Ion, apelul avocatului Tăut Ion în interesele inculpatului Diaconu Andrei, declarate împotriva sentinței Judecătoria Hîncești, sediul ***** din 01.11.2019, în cauza penală întru acuzarea lui:

Diaconu Andrei *****, născut la *****, IDNP *****, originar și domiciliat r-nul *****, sat. *****, de naționalitate moldovean, cetățean al Republicii Moldova, nesupus militar, căsătorit, studii superioare, angajat la Primăria *****, inginer cadastral, fără antecedente penale,

Bortă Ion *****, născut la *****, IDNP *****, originar și domiciliat r-nul *****, sat. *****, de naționalitate moldovean, cetățean al Republicii Moldova, supus militar, celibatar, studii medii speciale, angajat la OCT *****, Primăria *****, inginer cadastral, fără antecedente penale,

în comiterea infracțiunilor prevăzute de art.327 alin.(1), art.332 alin.(1) Cod penal al RM.

Cauza s-a aflat pe rolul:

- Primei instanțe de pe data de 04.03.2016 pînă la data de 01.11.2019

- Instanței de apel de pe data de 30.01.2020 pînă la data de 12.10.2020

Procedura de citare a fost respectată

Audiind participanții la proces, verificând probele prezentate prin prisma argumentelor apelantului, în conformitate cu art.415 alin.(1), pct.1), lit.c), art.417-418 CPP al RM, Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău, -

DECIDE:

Respinge apelul comun al inculpatului Borta Ion și a avocatului ***** în interesele inculpatului Borta Ion, apelul avocatului Tăut Ion în interesele inculpatului Diaconu Andrei, declarate împotriva sentinței Judecătoriei Hîncești, sediul ***** din 01.11.2019, ca fiind nefondate, cu menținerea fără modificări a sentinței contestate.

Decizia este executorie de la adoptare, dar cu drept de recurs la Curtea Supremă de Justiție a R. Moldova în termen de 30 de zile de la pronunțarea motivată a acesteia.

Decizia motivată va fi pronunțată în ședință publică la 11 noiembrie 2020, ora 14.00.

Președintele ședinței:

Oxana Robu

Judecătorii:

Igor

Mănăscurtă

Marcel

Juganari

Dosar nr. 1a-274/20 (PIGD nr.1-16097355-02-1a-871-30012020)
Judecător Albu Corina (Judecătoria Hîncești, sediul *****)

DECIZIE
În numele Legii

12 octombrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău

Având în componența sa:

Președintele ședinței, judecător:

Oxana Robu

Judecători:

Igor Mănăscurtă și Marcel

Juganari

Grefier

Cristina Delinschi

Cu participarea:

Procurorului

Oleg Popov

Avocaților inculpaților

Victor Dodon, Tatiana Malai

Avocatul părții vătămate

Igor Gargaun

A examinat în ședință deschisă în ordine de apel, apelul comun al inculpatului Borta Ion și a avocatului ***** în interesele inculpatului Borta Ion, apelul avocatului Tăut Ion în interesele inculpatului Diaconu Andrei, declarate

împotriva sentinței Judecătorei Hîncești, sediul ***** din 01.11.2019, în cauza penală întru acuzarea lui:

Diaconu Andrei *****, născut la *****, IDNP *****, originar și domiciliat r-nul *****, sat. *****, de naționalitate moldovean, cetățean al Republicii Moldova, nesupus militar, căsătorit, studii superioare, angajat la Primăria *****, inginer cadastral, fără antecedente penale,

Bortă Ion *****, născut la *****, IDNP *****, originar și domiciliat r-nul *****, sat. *****, de naționalitate moldovean, cetățean al Republicii Moldova, supus militar, celibatar, studii medii speciale, angajat la OCT *****, Primăria *****, inginer cadastral, fără antecedente penale,

în comiterea infracțiunilor prevăzute de art.327 alin.(1), art.332 alin.(1) Cod penal al RM.

Cauza s-a aflat pe rolul:

- Primei instanțe de pe data de 04.03.2016 pînă la data de 01.11.2019
 - Instanței de apel de pe data de 30.01.2020 pînă la data de 12.10.2020
- Procedura de citare a fost respectată**

Audiind opiniile participanților la proces, examinând materialele cauzei prin prisma argumentelor apelului, verificând legalitatea actului contestat, Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău, -

C O N S T A T Ă:

1. Prin sentința Judecătorei Hîncești, sediul ***** din 01.11.2019, Diaconu Andrei ***** a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art.332 alin.(1) Codul Penal al RM și a fost liberat de răspundere penală în temeiul art. 60 Codul Penal al RM, în legătură cu expirarea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală.

Bortă Ion ***** a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art.332 alin.(1) Codul Penal al RM și a fost liberat de răspundere penală în temeiul art. 60 Codul Penal al RM, în legătură cu expirarea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală.

Corpul delict - o copie a unei file din registrul de eliberarea titlurilor de autentificare a dreptului deținătorului de teren, după rămânerea sentinței definitive – s-a dispus a se păstra la materialele dosarului penal.

A fost respinsă plângerea înaintată de partea vătămată Mereacre Tudor împotriva acțiunilor organului de urmărire penală, ca neîntemeiată.

2. Pentru a se pronunța în cauza dată, în sensul enunțat, instanța de fond a reținut că, Bortă Ion *****, în perioada cuprinsă între anii 2011 - 2012, fiind o persoană publică, deținând funcția de inginer cadastral al Oficiului Cadastral Teritorial *****, folosindu-se de situația de serviciu, având scopul înscrierii în documentele oficiale a unor date vădit false din interese personale, contrar prevederilor art. 22 din Legea cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public nr. 158-XVI din data de 04.07.2008, prin care este obligat să respecte Constituția RM, legislația în vigoare, precum și tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, să respecte cu strictețe drepturile și libertățile cetățenilor, să îndeplinească cu responsabilitate, obiectivitate și promptitudine, în spirit de inițiativă și colegialitate toate atribuțiile de serviciu, urmărind interese personale, de comun acord și împreună cu Bivol Lidia *****, care deținea funcția de secretar al primăriei s. ***** r-l *****, Diaconu Andrei *****, care deținea funcția de specialist în reglementare funciară a Primăriei s. *****, r-l *****, la data de 07.11.2001, a eliberat un titlu autentic, prin care fapt au fost cauzate daune drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale părții vătămate Mereacre Tudor.

Astfel, Bortă Ion *****, la rugămintea și insistența cet. Todirașcu *****, *****, cu care sunt din aceeași localitate, cunoscând despre faptul că pe terenul cu nr. cadastral ***** la data de 07.11.2001, a fost eliberat un titlu autentic, iar Todirașcu ***** este implicat într-un proces civil cu cet. Mereacre Tudor, privitor la construcția ilegală amplasată de către Todirașcu ***** pe hotarul comun, folosind intenționat în calitate de persoană publică situația de serviciu, Bortă Ion ***** s-a lăsat convins de Todirașcu ***** să prezinte date eronate a planului geometric de la domiciliul său din s. ***** r-l *****, pe care le-a prezentat ulterior angajaților OCT *****, pentru a fi introduse în baza de date grafică, făcând posibilă eliberarea titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren cu nr. cadastral *****, pe numele lui Todirașcu Andrei *****, introducând în titlu date vădit false în ce privește planul geometric al construcțiilor amplasate pe terenul ce-i aparține lui Todirașcu *****, după care Diaconu Andrei *****, în calitate de specialist în reglementare funciară, a semnat titlul, iar Bivol Lidia *****, în calitate de secretar al primărie s. *****, a semnat din numele său titlul și a aplicat cu ajutorul faximile semnătura lui Borta ***** *****, care deținea funcția de primar al s. ***** r-l *****, fiind indicată incorect data eliberării titlului ca fiind data de 07.11.2001. Ulterior, Todirașcu ***** *****, obținând titlul fals, a

prezentat titlul dat la OCT *****, unde acesta a fost înregistrat, după care la prezentat în instanța de judecată.

Diaconu Andrei *****, în anul 2012, fiind o persoană publică, deținând funcția de specialist în reglementare funciară a Primăriei s. ***** r-l *****, angajat prin Dispoziția primarului s. ***** nr. 24 din data de 06.02.2012, folosindu-se de situația de serviciu, contrar prevederilor art. 22 din Legea cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public nr. 158-XVI din data de 04.07.2008 și Lege privind administrația publică locală nr. 436-XVI din 28.12.2006, prin care este obligat să respecte Constituția RM, legislația în vigoare, precum și tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, să respecte cu strictețe drepturile și libertățile cetățenilor, să îndeplinească cu responsabilitate, obiectivitate și promptitudine, în spirit de inițiativă și colegialitate toate atribuțiile de serviciu, să asigure buna funcționare a primăriei, să asigure efectuarea lucrărilor funciare, urmărind interese personale, de comun acord și împreună cu Bivol Lidia *****, care deținea funcția de secretar al primăriei s.***** r-l *****, Bortă Ion *****, care deținea funcția de inginer cadastral al Oficiului Cadastral Teritorial *****, a eliberat un titlu autentic, prin care fapt au fost cauzate daune drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale părții vătămate Mereacre Tudor, în următoarele circumstanțe.

Astfel, Diaconu Andrei *****, la rugămintea și insistența cet.Todirașcu ***** *****, cu care sunt din aceeași localitate, cunoscând despre faptul că pe teren cu nr. cadastral ***** la data de 07.11.2001, a fost eliberat un titlu autentic, iar Todirașcu ***** este implicat într-un proces civil cu cet. Mereacre Tudor, privitor la construcția ilegală amplasată de către Todirașcu ***** pe hotarul comun, după ce Todirașcu ***** l-a convins pe Bortă Ion ***** să prezinte date eronate a planului geometric de la domiciliul său din s. ***** r-l *****, pe care acesta le-a prezentat ulterior angajaților OCT *****, pentru a fi introduse în baza de date grafică, iar pe Bivol Lidia *****, în calitate de secretar al primărie s. *****, să semneze din numele său și să aplice cu ajutorul faximile semnătura lui Borta ***** *****, care deținea funcția de primar al s. ***** r-l *****, folosind intenționat în calitate de persoană publică situația de serviciu, Diaconu Andrei ***** a semnat din numele său și a eliberat titlu de autentificare a dreptului deținătorului de teren cu nr. cadastral *****, pe numele lui Todirașcu Andrei *****, introducând în titlu date vădit false în ce privește planul geometric al construcțiilor amplasate pe terenul ce-i aparține lui Todirașcu ***** și a indicat incorect data eliberării titlului ca fiind data de 07.11.2001. Ulterior, Todirașcu ***** *****, obținând titlul fals, a prezentat titlul dat la OCT *****, unde acesta a fost înregistrat, după care l-a prezentat în instanța de judecată.

Potrivit rechizitoriul, acțiunile lui Diaconu Andrei și Bortă Ion au fost încadrate în baza art.327 alin.(1) și art.332 alin.(1) Codul penal - „abuzul de

serviciu, adică folosirea intenționată de către o persoană publică a situației de serviciu, în interes material ori în alte interese personale, dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice” și „falsul în acte publice, adică înscrierea de către o persoană publică în documentele oficiale a unor date vădit false, acțiuni săvârșite din interese material și personale.”

Astfel, instanța de fond a stabilit că prin acțiunile sale intenționate, Diaconu Andrei și Bortă Ion au săvârșit infracțiunea prevăzută de art.332 alin.(1) Cod penal, individualizată prin „falsul în acte publice - înscrierea de către o persoană cu funcție de răspundere, în documentele oficiale a unor date vădit false, săvârșit din interese personale.”

3.Nefiind de acord cu soluția adoptată de instanța de fond, inculpatul Borta Ion și a avocatului *** în interesele inculpatului Borta Ion** au declarat apel comun împotriva sentinței nominalizate, prin care a solicitat casarea sentinței Judecătoriai Hîncești, sediul ***** din 01.11.2019, rejudecarea cauzei cu adoptarea unei decizii de achitare a lui Bortă Ion ***** pe motivul lipsei în acțiunile sale a elementelor constitutive ale infracțiunii.

În motivarea apelului s-a invocat că, instanța de judecată a dat o apreciere greșită probelor cercetate și până la urmă concuzionând greșit că acțiunile lui Bortă Ion întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art.332 alin.(1) Cod penal RM.

Latura obiectivă a acestei competențe de infracțiune este condiționată, dacă aceste acțiuni au fost săvârșite din interes material sau din alte interese personale.

Asemenea circumstanțe la judecarea prezentei cauze penale nu au fost stabilite de instanță în acțiunile lui Bortă Ion și nici procurorul în susținerea învinuirii sale nu a prezentat probe în acest sens.

Mai indică că, nu este stabilită data comiterii faptei, și care are importanță în cauza dată, de asemenea, Bortă Ion nu cade sub incidența persoanelor cu funcție de răspundere în sensul legii penale din 12.06.2003, cu drept de a semna documente oficiale precum este Titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren, exercitând funcția de lucrător tehnic.

Titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren eliberat pe numele lui Todirașcu ***** *****, nu a fost semnat de Bortă Ion, iar în acest caz nu poate fi incriminată lui introducerea unor date vădit false, precum sunt construcțiile amplasate pe teren cu mențiunea existenței lor în planul geometric al terenului indicat în Titlu.

Nu este dovedit nici faptul că la data efectuării măsurilor cadastrale, Bortă Ion avea statut de persoană publică, în sensul legii penale în vigoare din 03.02.2012.

Susține că, constatat este că Titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren, eliberat inițial lui Todirașcu ***** *****, conținea date eronate la numele de familie al

acestuia, fiind indicat Todirașco. Bortă Ion, presupune că Titlul eliberat acestei persoane repetat s-ar fi întocmit în scopul corectării numelui de familie al acestuia, dar nu în scopul de a falsifica, odată ce planul cadastral al terenului corespunde întocmai, și la care el nu are nici o legătură, odată ce nu l-a semnat.

La Titlul considerat că constituie un fals, se regăsește planul sectorului repartizat și

nu precum declară instanța în sensul declarării vinovăției lui Bortă Ion, planul geometric

al construcțiilor amplasate pe el. Titlul a fost eliberat potrivit formei adoptate de Guvern, și care prevede „planul sectorului” și nu precum declară instanța „planul geometric”. Lipsește și o hotărâre de judecată în sensul declarării nulității acestui titlu, ca act lovit de nulitate.

4. Nefiind de acord cu soluția adoptată de instanța de fond, avocatul Tăut Ion în interesele inculpatului Diaconu Andrei, a declarat apel împotriva sentinței nominalizate, prin care a solicitat casarea sentinței Judecătoriei Hîncești, sediul ***** din 01.11.2019 și pronunțarea unei decizii prin care Diaconu Andrei să fie achitat din lipsa componentei infracțiunii.

În motivarea apelului, avocatul a indicat că, titlu de autentificare a dreptului deținătorului de teren dă dreptul exclusiv numai asupra lotului de pământ a persoanei cu indicația suprafeței totale și nu a bunului imobil, care este înregistrat la Oficiului Cadastral Teritorial

Todirașcu Andrei, la data de 17.05.2012, a depus la Oficiului Cadastral Teritorial ***** cerere cu privire la perfectarea din Titlu de autentificare a dreptului deținătorului de teren, în care în loc de „Todirașcu” era scris „Toderașco”. Unde la momentul perfectării, i-au fost incluse în Titlu de proprietate toate construcțiile autorizate și neautorizate.

Diaconu Andrei, deținând funcția de inginer pentru reglementarea regimului proprietății funciare, a semnat Titlu de autentificare a dreptului deținătorului de teren

perfectat la Oficiului Cadastral Teritorial ***** de Todirașcu Andrei cu numele corect, a verificat dacă coincide suprafața terenului indicat în titlu de proprietate. Văzând că

corespunde, el a fost semnat.

Susține avocatul că, acuzatorul de stat, nu a prezentat în instanța de judecată, careva probe

concludente și pertinente, că Diaconu Andrei, deținând funcția de specialist în reglementarea funciară a primăriei ***** r-ul *****, a acționat din interes material sau din alte interese personale. Acest lucru nefiind posibil, fiindcă până la momentul dat, ei nu erau cunoscuți personal. Diaconu Andrei, fiind o persoană publică, nu a făcut careva înscrieri false și date eronate în documentele oficiale și nu a falsificat documentele date din interes material sau din alte interese personale.

Consideră că în instanța de judecată nu s-au prezentat probe și dovezi concludente și pertinente ce ar dovedi vinovăția lui Diaconu Andrei și nu s-a dovedit că el a avut scopul și intenția de a comiterii infracțiunii prevăzute de art.332 alin.(1) CP RM.

5. În ședința Curții de Apel Chișinău, **inculpatul Diaconu Andrei** a solicitat admiterea apelului declarat în numele său, totodată relatînd că învinuirea adusă îi este clară. Declarațiile făcute la urmărirea penală și în instanța de fond le susține și în instanța de apel. Nu este de acord cu sentința. La data aplicării semnăturii pe cerere a venit domnul Toderășcu privind modificarea în titlu de proprietate a familiei. A semnat titlu corectat în baza cererii depuse la Oficiul Cadastral și a copiei buletinului de identitate și titlu de proprietate de teren. Da, era în drept să semneze. Obligația lui era de a verifica dacă suprafața corespunde titlului conform deciziei și hotarele dacă nu au fost modificate și dacă proprietarul este aceeași persoană. Titlul dat avea doar o singură greșeală din Todiurașco era Todirașcu conform buletinului de identitate. În cererea de la Oficiul Cadastral era scris ceva modificări, da nu știe exact în dosar este cererea. În anul 2012 a semnat, eliberat era indicat că în anul 2001 și nu a indicat data cînd a făcut semnătura și este aplicată data cu ștampila Oficiul Cadastral. Doar a corectat greșeala din titlu. Cererea nu a văzut-o deoarece a depus-o la Oficiul Cadastral. Cunoaște că exista și un alt titlu, doar că este greșit și care a fost prezentat. S-a corectat doar familia din titlu. La materialele cauzei este chitanță unde este scris că s-a achitat privind corectarea numelui din titlu. Nu cunoștea că exista la momentul acela un litigiu între părți. Nu a suportat modificări planul dat, deoarece s-a făcut corectare doar la familie.

Apărătorul inculpatului Diaconu Andrei, avocatul Malai Tatiana în ședința instanței de apel, a pledat pentru admiterea apelului declarat.

În ședința Curții de Apel Chișinău, **inculpatul Bortă Ion** a solicitat admiterea apelului declarat în numele său, totodată relatînd Vina nu a recunoscut-o. Declarațiile făcute la urmărirea penală și în instanța de fond le susține și în instanța de apel. Dînsul nu are nici un interes ca să fie modificat acest titlu, nu i s-a cerut nimeni ca să fac modificări în acte. Nu a semnat titlu. Nu era persoană publică la

acel moment, eram doar bugetar. Nu a avut de suferit terenul lui Meriacre în urma efectuării schiței. Atîta timp că nu există un act de planul sectorului nu se indică dimensiunile, se indică doar construcțiile amplasate. El, ieșind la fata locului, a întocmit schița. Amplasarea construcției s-a făcut corect în planul dat, nu se indică dimensiunile, în schița terenului care a executat-o, el a indicat doar construcțiile amplasate pe

terenul dat. Nu poate să confirme dacă a fost trecut, depășit hotarul, deoarece nu exista un act care să confirme. Nu a amplasat peretele A 1 pe același perimetru cu gardul, deoarece nu a depășit nici un centimetru al vecinului. Dacă se depășea suprafața, ei indicau în raport. El a făcut amplasarea la gard de la intrarea în ogradă. Dacă depășea construcția se indica. A ieșit la fața locului să legalizeze construcția, a făcut o schiță despre constatarea construcția la cererea lui Todirasco. Consideră că a desenat corect. Când a ieșit la fața locului, vecinul nu era prezent. Dacă construcția se suprapune, se face mențiuni, în cazul dat nu s-a suprapus.

Apărătorul inculpatului Bortă Ion, avocatul ***** în ședința instanței de apel, a pledat pentru admiterea apelului declarat.

În ședința instanței de apel, **acuzatorul de stat Popov Oleg** a solicitat respingerea apelurilor declarate în numele inculpaților.

În ședința de judecată, **partea vătămată Meriacre Tudor** a susținut declarațiile făcute în instanța de fond. Este de acord cu sentința, solicită să fie respinse apelurile. Construcția a desenat-o mai la vale și a lăsat loc în schița dată între construcție și gard ca să solicite suprafață din lotul lui.

Apărătorul părții vătămate, avocatul Gargaun Igor în ședința instanței de apel, a pledat pentru respingerea apelurilor declarate.

6. Audiind participanții la proces, cercetând probele administrate de instanța de fond și apreciindu-le din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, verificând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate a primei instanțe în raport cu motivele apelurilor declarate, călăuzindu-se de intima convingere, Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău ajunge la concluzia de a respinge ca fiind nefondate apelul comun al inculpatului Borta Ion și a avocatului ***** în interesele inculpatului Borta Ion, apelul avocatului Tăut Ion în interesele inculpatului Diaconu Andrei, sentința Judecătoriei Hîncești, sediul ***** din 01.11.2019, urmînd a fi menținută, din următoarele considerente.

7. În temeiul prevederilor art. 414 alin.(1) Cod de Procedură Penală, instanța de apel, judecînd apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel.

Conform prevederilor art. 415 alin.(1) pct.1, lit. c) Cod procedură penală instanța de apel, judecând cauza în ordine de apel respinge apelul, menținând hotărârea atacată, dacă apelul este nefondat.

Potrivit recomandărilor Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 22 din 12 decembrie 2005, cu privire la practica judiciară despre judecarea cauzelor penale în ordine de apel, chestiunile de drept pe care le poate soluționa instanța de apel sunt; dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea este corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just; dacă normele de drept procesual penal, administrativ, ori civil sunt aplicate corect.

Instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel. Nepronunțarea instanței asupra tuturor motivelor invocate echivalează cu nerezolvarea fondului cauzei în apel.

Soluția de respingere a apelului ca nefondat se adoptă însă numai după examinarea sub toate aspectele a hotărârii pronunțate de prima instanță dacă se ajunge la concluzia că, hotărârea este legală și întemeiată.

8. La pronunțarea sentinței, instanța de fond corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept, și just a concluzionat că inculpații Bortă Ion ***** și Diaconu Andrei ***** sunt vinovați de comiterea infracțiunii prevăzute de art.332 alin.(1) Cod penal, or, împrejurările stabilite în cadrul cercetării judecătorești, dovedesc în afara oricăror dubii vinovăția lui Bortă Ion ***** și Diaconu Andrei ***** în comiterea faptei de falsul în acte publice - înscrierea de către o persoană cu funcție de răspundere, în documentele oficiale a unor date vădit false, săvârșit din interese personale, circumstanțe de fapt care au fost elucidate și constatate din totalitatea de probe acumulate la dosarul respectiv, fiind corect apreciate, cu respectarea prevederilor art. 101 Cod procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludentei, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor.

Cu referire la motivele invocate de partea apărării, precum că prima instanță a adoptat soluția incorectă de condamnare a inculpaților Bortă Ion ***** și Diaconu Andrei *****, or, aceștia urma să fi achitați de sub învinuirea adusă, Colegiul Penal constată că prima instanță nu a comis careva erori de fapt care ar impune casarea sentinței adoptate în partea recunoașterii vinovăției inculpaților în comiterea acțiunilor infracționale.

Instanța de apel consideră că aceste afirmații ale avocatului reprezintă opinia subiectivă a părții apărării, or, prima instanță în sentința sa corect și justificat și-a motivat soluția sub aspectul recunoașterii vinovăției inculpaților Bortă Ion ***** și Diaconu Andrei ***** în comiterea infracțiunii prevăzute de art.332 alin.(1) Cod penal al RM, luând în considerație probele administrate legal de către organul de urmărire penală și cercetate în ședința de judecată la prezenta cauză penală, cu respectarea prevederilor art. 100 alin. (4) CPP al RM, le-a dat o apreciere justă

potrivit art. 101 CPP al RM, din punct de vedere al pertinentei, utilității, concludenței, veridicității și coroborării reciproce, stabilind cu certitudine toate aspectele de fapt și de drept, și ajungând la concluzia corectă cu privire la vinovăția inculpaților în comiterea faptei și prezența în acțiunile inculpaților a elementelor infracțiunii constatate.

Argumentele expuse de instanța de fond și motivele din sentință referitor la vinovăția inculpatului în comiterea faptei imputate pentru a evita repetări inutile, instanța de apel le însușește, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența CEDO, care în pct. 37 a hotărârii sale în *Cauza Albert vs. România din 16.02.2010*, statuează că art. 6 par. 1 din Convenție, deși obligația instanței să își motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (*Van de Hurk vs. Olanda, 19 aprilie 1994, pct. 61*), cu toate acestea proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fie examinat chestiunile esențiale supusă atenției sale.

9. Prin justificarea probelor cercetate, instanța de apel consideră dovedită cu certitudine vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate.

Inculpatul Diaconu Andrei *****, fiind audiat în cadrul ședinței de judecată, verificate prin citire în instanța de apel, nu a recunoscut vinovăția și a explicat că, în anul 2013 sau 2014, i-a fost comunicat că există o problemă cu un titlu de autentificare a deținătorului de teren. La acel moment activa ca specialist funciar la Primăria s. *****. În anul 2012, Todirașcu ***** a venit la Primărie cu un titlu de autentificare a deținătorului de teren, semnat. Când se adresează cu un document de proprietate a terenului acesta se verifică în baza Deciziei din 10.01.1992, și anume dacă corespunde suprafața, dacă este aceeași persoană conform registrului de înregistrare a imobilului, schema hotarelor, după o hartă a hotarelor terenurilor și în baza acestora se semnează titlu, dar persoana vine cu titlu făcut de către organul cadastral. Primăria nu tapează și nici nu eliberează număr de cod. După ce a verificat și totul era corect a semnat în calitate de inginer cadastral funciar. Apoi secretara verifică dacă corespunde numele, prenumele conform datelor din buletinul de identitate și semnează, după care îl transmite primarului pentru semnătură și aplicarea ștampilei titlu. Ulterior acesta se eliberează solicitantului. Proprietarul titlului merge cu el la Oficiul Cadastral pentru a fi înregistrat. A menționat că lui Todirașcu ***** i-a fost eliberat un titlu unde a fost comisă o eroare, în loc de „Todirașcu” era scris „Todirașco”. Ultimul s-a adresat la Oficiul Cadastral pentru a fi efectuate careva măsurări, în legătură cu donația casei, și acolo s-a depistat eroare, și anume că este indicată o altă persoană. Acesta prin cerere a solicitat Oficiului Cadastral ca să fie corectat titlu de proprietate a terenului. După ce titlu este tapat la calculator de un lucrător a Oficiului Cadastral, se pune data, astfel, nu poate fi corectat manual cu stiloul, el în câteva zile

lucrătoare se eliberează persoanei pentru a fi prezentat primăriei pentru verificare, semnare. La fel data eliberării titlului este indicată de Oficiul Cadastral. Numărul cadastral nu poate fi schimbat, iar în caz de separare prin altă decizie se dă alt număr cadastral. Din acest motiv Todirașcu ***** a schimbat titlu de proprietate pentru a fi corectată eroarea. În cazul lui Todirașcu au fost verificate datele, schema terenului, conform hărții care o deține Primăria, pentru ca să nu devieze hotarele din titlu cu schema, și s-a stabilit că era aceeași suprafață, dimensiuni. În ambele titluri suprafața lotului coincide, nu au fost falsificate. A fost corectat doar numele de familie, persoana este aceeași, decizia în baza căruia s-a eliberat titlul este același. A precizat că ei nu se deplasează la fața locului, deoarece nu dispun de aparate speciale, dar Oficiul Cadastral face măsurările la fața locului și eliberează titlu, apoi la primărie este verificat și semnat. Titlu de proprietate se eliberează doar odată când a fost decizia, ulterior acesta se eliberează cu aceeași dată, conform deciziei, cum este prevăzut în regulament. Titlu de proprietate se eliberează pentru teren, nu pentru construcții, în titlu nu sunt indicate construcțiile. A mai menționat că, în obligațiile de serviciu ale lui intră doar verificarea suprafeței terenurilor, dar nu și a construcțiilor. Todirașcu a prezentat buletinul de identitate și titlu de proprietate eliberat anterior. A concretizat că, solicitantul depune cerere la Oficiul Cadastral pentru corectarea erorilor, după ce registratorul verifică, se trimit persoanele la primărie să verifice, în dependență de erori. Se eliberează un duplicat al titlului în caz de pierdere și în cazul erorilor, dacă nu corespunde numărul deciziei, persoana, Oficiul Cadastral modifică, iar ei verifică și semnează, deoarece Oficiul Cadastral transmit prin proprietar titlu fără semnătură. La primărie se aduc ambele titluri și se verifică eroarea, apoi se semnează. Ei nu verifică construcțiile de pe teren, doar terenul adiacent. Pe titlu de proprietate este aplicată ștampila atunci când înregistrat la Oficiul Cadastral. Totodată unui titlu de proprietate i se aplică un număr de cod și nu poate să-l elibereze orișicine. A mai concretizat că el în anul 2012 a eliberat titlu de proprietate lui Todirașcu Andrei referitor la corectarea numelui, deoarece nu corespundea numele de familie. A fost schimbat doar numele. Titlu nu a fost semnat de aceleași persoane, deoarece au fost schimbate, el personal în anul 2001 nu activa în calitate de specialist funciar, iar titlu este întărit doar de primărie și se aplică ștampila primăriei. Primul titlu eliberat lui Todirașcu Andrei este înregistrat în registru de eliberare. Al doilea titlu nu a fost trecut în registrul înregistrării cadastrale, deoarece titlu se eliberează o singură dată cu înregistrare în registru. În 2012 Todirașcu a venit la ei cu titlu întocmit, corectat, spre semnare, cu aceeași schemă. Ei nu sunt obligați să verifice dacă este același act. În cazul în care este întocmită o altă schemă atunci se face document nou (f.d.91-96,v.3).

În ședința Curții de Apel Chișinău, inculpatul Diaconu Andrei a solicitat admiterea apelului declarat în numele său, totodată relatînd că învinuirea adusă îi

este clară. Declarațiile făcute la urmărirea penală și în instanța de fond le susține și în instanța de apel. Nu este de acord cu sentința. La data aplicării semnăturii pe cerere a venit domnul Toderașcu privind modificarea în titlu de proprietate a familiei. A semnat titlu corectat în baza cererii depuse la Oficiul Cadastral și a copiei buletinului de identitate și titlu de proprietate de teren. Da, era în drept să semneze. Obligația lui era de a verifica dacă suprafața corespunde titlului conform deciziei și hotărârile dacă nu au fost modificate și dacă proprietarul este aceeași persoană. Titlul dat avea doar o singură greșală din Todirașcu era Todirașcu conform buletinului de identitate. În cererea de la Oficiul Cadastral era scris ceva modificări, da nu știe exact în dosar este cererea. În anul 2012 a semnat, eliberat era indicat că în anul 2001 și nu a indicat data când a făcut semnătura și este aplicată data cu ștampila Oficiul Cadastral. Doar a corectat greșala din titlu. Cererea nu a văzut-o deoarece a depus-o la Oficiul Cadastral. Cunoaște că exista și un alt titlu, doar că este greșit și care a fost prezentat. S-a corectat doar familia din titlu. La materialele cauzei este chitanță unde este scris că s-a achitat privind corectarea numelui din titlu. Nu cunoștea că exista la momentul acela un litigiu între părți. Nu a suportat modificări planul dat, deoarece s-a făcut corectare doar la familie.

Inculpatul Bortă Ion *****, fiind audiat în cadrul ședinței de judecată, *verificate prin citire în instanța de apel*, nu a recunoscut vinovăția și a explicat că, în anul 2012 a ieșit la fața locului în s. ***** r. *****, la cererea lui Todirașcu *****, care avea procură de la Todirașcu Andrei. Împreună cu Todirașcu ***** au efectuat măsurările necesare la toate construcțiile existente cu o ruletă simplă. A verificat câteva dimensiuni a terenului conform titlului. Mai târziu conform acestor măsurări s-a întocmit dosarul tehnic și planul geometric cu amplasarea tuturor construcțiilor, determinându-se valoarea tuturor construcțiilor în parte. Toate construcțiile neautorizate au fost reflectate în dosar, pe care Todirașcu ***** a primit de la Oficiul Cadastral, pentru a legaliza ulterior construcțiile la arhitector. A specificat că el nu se ocupă de perfectare, actualizare, înregistrarea titlurilor de autentificare a deținătorilor de proprietate, și că el nu este persoană publică, cum este menționat în rechizitoriu, dar lucrător tehnic. În obligația lui este ca să arate toate construcțiile amplasate pe teren, pentru a nu apărea careva dubii. La fața locului cere autorizația pe construcție, iar în cazul că nu este autorizată, atunci toate acestea le reflectează în informație. Se conduce de instrucția internă, care ulterior este verificat de ASP, de Legea cu privire la cadastru. A menționat că, în anul 2011-2012 a efectuat planul de amplasament cu informația necesară, care ulterior era expediată la arhitectură, la moment există o altă procedură. În planul de amplasament sunt reflectate construcțiile, la acel moment a folosit lentă și nu a utilizat GPS. El a fost solicitat de a efectua măsurările pe teren, pentru a legaliza construcțiile, pentru o ulterioară tranzacție. A precizat că el nu are nimic cu titlul,

el a efectuat inventarierea. De asemenea el nu indică distanța, dar amplasamentul se face în baza intersecțiilor perpendiculare. Construcțiile au fost amplasate din punctul garajului, și el a măsurat construcția, dar nu distanța, nu știe dacă construcția depășește hotarul. A concretizat că clientul nu se adresează direct la el, dar depune cerere, care este verificată, după care el o primește cererea care se referă la el, fiind executor. Datele indicate în informație le verifică inginerul cadastral. El întocmește dosarul tehnic, unde nu este necesar de a indica distanța, ce ține de perfectarea, verificarea titlurilor nu este de competența lui. Probabil schița este preluată din dosarul în care a efectuat măsurările. În al doilea titlu este indicată amplasarea construcțiilor, terenul a rămas același. Datele în titlu de proprietate operatorul introduce datele amplasării construcției. Măsurările efectuate de el sunt verificate de inginerul-șef, ulterior dosarul merge în arhivă. Nu știe dacă operatorul semnează titlul (f.d. 99-102,v.3).

În ședința Curtii de Apel Chișinău, inculpatul Bortă Ion a solicitat admiterea apelului declarat în numele său, totodată relatînd Vina nu a recunoscut-o. Declarațiile făcute la urmărirea penală și în instanța de fond le susține și în instanța de apel. Dînsul nu are nici un interes ca să fie modificat acest titlu, nu i s-a cerut nimeni ca să fac modificări în acte. Nu a semnat titlu. Nu era persoană publică la acel moment, eram doar bugetar. Nu a avut de suferit terenul lui Meriacre în urma efectuării schiței. Atîta timp că nu există un act de planul sectorului nu se indică dimensiunile, se indică doar construcțiile amplasate. El, ieșind la fata locului, a întocmit schița. Amplasarea construcției s-a făcut corect în planul dat, nu se indică dimensiunile, în schița terenului care a executat-o, el a indicat doar construcțiile amplasate pe

terenul dat. Nu poate să confirme dacă a fost trecut, depășit hotarul, deoarece nu exista un act care să confirme. Nu a amplasat peretele A 1 pe același perimetru cu gardul, deoarece nu a depășit nici un centimetru al vecinului. Dacă se depășea suprafața, ei indicau în raport. El a făcut amplasarea la gard de la intrarea în ogradă. Dacă depășea construcția se indica. A ieșit la fața locului să legalizeze construcția, a făcut o schiță despre constatarea construcția la cererea lui Todirasco. Consideră că a desenat corect. Când a ieșit la fața locului, vecinul nu era prezent. Dacă construcția se suprapune, se face mențiuni, în cazul dat nu s-a suprapus.

*10. Examinând probatorul administrat, instanța de apel, consideră dovedită în afara dubiilor rezonabile vina inculpaților Bortă Ion ***** și Diaconu Andrei ***** și pe deplin prin următoarea sistemă de probe pertinente, concludente, utile și veridice, care coroborează între ele, cum ar fi:*

- declarațiile părții vătămate Mereacre Tudor, care fiind audiată în instanța de fond, verificate prin citire în instanța de apel, a relatat că, pe Diaconu Andrei până la cazul dat nu l-a cunoscut, iar cu Bortă Ion se cunoșteau de mai de mult, careva conflicte cu ei nu a avut. Todirașcu după reparația casei a schimbat

acoperișul casei, iar în spatele casei a ridicat o construcție neautorizată. Astfel, zăpada și apa cade chiar pe acoperișul casei acestuia. S-a adresat la primărie de nenumărate ori, de unde a fost comisie la fața locului pentru a vedea care este situația, însă nu s-a clarificat nimic, deoarece primarul i-a spus că nu ține de competența primăriei. Apoi s-au dresat la Inspekția de Stat în Construcție, aceștia au venit la fața locului, au făcut măsurările necesare, au cerut de la familia Todirașcu documentele necesare, însă ultimii nu au prezentat nici un document. Văzând că nu este nici un rezultat s-a adresat în judecată. La primele două ședințe Todirașcu nu s-a prezentat și nici avocatul acestuia Pascal Veronica, iar la a treia ședință avocatul a prezentat titlu de proprietate pe numele lui Todirașcu Andrei și cerere reconvențională precum că titlul de proprietate a acestuia nu este corect și urmează a fi anulat. După ce a studiat documentele primite a văzut că nu corespunde realității în privința construcției și nici iscăliturile nu corespund, fiind făcut pe data de 13.06.2012, acesta fiind făcut după ce s-a adresat cu cerere în instanța de judecată. Iscăliturile de pe titlu aparțin persoanelor care nu lucrau în 2001, de asemenea ștampila nu corespunde. A mai menționat că cu familia Todirașcu a vorbit de mai multe ori și a cerut ca să facă ceva pentru a nu cădea zăpada la el, deoarece îi pune și viața în pericol. Construcția din spatele casei a fost făcută ulterior casei, în acest sens are poze cu casa lui Todirașcu până la construcție și după reparația capitală. În spate era un coridor apoi s-a făcut construcția neautorizată. Măsurările au fost efectuate de către specialiști în anul 2015, după ce a văzut că titlu nu corespunde cu realitatea. A discutat cu Bortă Ion, însă acesta i-a zis că pe el nu trebuie să-l intereseze. De asemenea, s-a adresat la o firmă licențiată pentru a fi efectuate măsurările, prezenți au fost inspectorul de sector, Diaconu Andrei, Todirașcu și de la primărie. Între hotare s-a pus semn și ardezia de pe construcția lui Todirașcu trece peste hotar. A mai adăugat că din cauza peretelui construit a apărut conflictul între ei, deoarece s-a adresat lui Todirașcu ca să facă ceva ca să nu cadă zăpada la el, dar aceștia l-a înjurat și a început a face probleme. La moment hotarele dintre el și Todirașcu corespund. La început a fost gard, era o trecere acoperită cu ardezia, acum nu mai este, dar este peretele construit de către Todirașcu când a făcut reparație la casă. Una din pretențiile din dosarul civil care se află în judecată se referă la titlu care a fost falsificat. Potrivit titlului planul geometric și loturile corespund, dar nu corespunde adevărului construcția făcută (f.d.3-6, v.3).

- **declarațiile martorului Scutari Andrei**, care fiind audiat în instanța de fond, verificate prin citire în instanța de apel, a relatat că, este coleg de serviciu cu Bortă Ion, pe Diaconu Andrei îl cunoaște, careva conflicte cu ei nu a avut. Pe Mereacre Tudor nu-l cunoaște. Nu ține minte data exactă, dar în anul 2015 a fost eliberat duplicat la titlu de autentificare a dreptului deținătorului de teren. Careva detalii nu-și amintește. În atribuțiile lui intră de a introduce datele în baza de date,

iar informația fiind prezentată de executori. Borta Ion deține funcția de inginer și în atribuția acestuia ca executor, intră și ieșirea la fața locului pentru efectuarea măsurărilor. Informația pe care a introdus-o în baza de date a fost prezentată de Borta Ion. A mai menționat că informația cu privire la amplasarea construcțiilor a fost prezentată de Borta Ion și hotarele terenului nu a fost modificat. Construcțiile au fost măsurate cu metru, deoarece când a fost prezentat dosarul a observat cum au fost măsurate distanțele. El doar a tapat planul după datele măsurărilor prezentate. Nu ține minte data, luna, anul, dar acestea fiind indicate pe ștampila aplicată. Datele măsurărilor efectuate de către executor sunt transmise în formă electronică pe rețeaua specializată internă a OCT. A mai adăugat că executorul poate să modifice informația, el informația transmisă o plasează pe server. La caz i-a fost prezentat un duplicat, o copie a originalului. Nu a văzut originalul titlului de autentificare a dreptului deținătorilor de teren. În planul geometric se indică suprafața și distanța liniilor de hotar. Locul amplasării a construcțiilor pe teren în titlu se indică la general, dar nu cu precizări. Nu cunoaște dacă la eliberarea duplicatului titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren construcțiile de pe teren erau înregistrate la cadastru, urmează de verificat registrul bunurilor imobile. În planul geometric nu se indică dimensiunile construcțiilor. În cazul când se pierde un titlu se eliberează altul cu aplicarea ștampilei duplicat. În titlu în afară de teren se indică și construcțiile de pe teren. Când a primit cererea de la solicitant, a verificat în dosar unde a văzut anexat titlu în original, și a eliberat altul. A observat că la Todirașcu în titlu erau alte date, a văzut că erau diferențe în amplasarea construcțiilor, fiind amplasate și alte construcții. În cazul când la dosar este anexat titlu în original se eliberează un alt titlu ca original, iar pe acela de la dosar se aplică indicația „sting” (f.d.7-11, v.3).

- **declarațiile martorului Todirașcu Andrei**, care fiind audiat în instanța de fond, *verificate prin citire în instanța de apel*, a relatat că, Meriacre Tudor este vecinul părinților acestuia, careva conflicte cu acesta nu a avut. Referitor la caz cunoaște că Meriacre Tudor i-a dat pe părinții lui în judecată, legat de casă și loturile de pământ. Problemele au apărut din motiv că de pe coperișul lor curge în grădina lor. Casa din s. ***** i-a fost lăsată ca moștenire de la bunicii lui, pe când era în clasa a 8-a. La moment acolo locuiesc părinții lui, deoarece el locuiește din anul 2009 în Brașov. El i-a eliberat o procură generală pe numele tatălui pentru a putea acționa din numele acestuia referitor la bunurile pe care le are acesta în s. *****. Nu cunoaște despre eliberarea unui alt titlu. A fost odată cu tatăl lui la OCT, însă el nu s-a implicat și atunci când au mers la Primăria ***** , nu a semnat nimic, de toate s-a ocupat tatăl lui. A mai adăugat că titlu se păstrează la părinți și el nu cunoaște ce este indicat în titlu. Casa a fost reconstruită de către tatăl lui, deoarece era veche prin anul 2006 (f.d.16, v.3).

- **declarațiile martorului Marcov Eugeniu**, care fiind audiat în instanța de fond, *verificate prin citire în instanța de apel*, a relatat că, pe Bortă Ion și Diaconu Andrei nu-i cunoaște, îl cunoaște pe Mereacre Tudor care s-a adresat la el cu cerere de a efectua măsurări, deoarece are dubii la hotarele terenului. A ieșit la fața locului în s. *****, r. ***** și executat ridicarea topografică, după ce a executat suprapunerea cu datele de la Oficiul Cadastral, a depistat cu informația cadastrală nu coincide cu situația din teren. Diferența dintre datele cadastrale și situația reală pe teren, era cu un metru mai puțin. Când s-a adresat Meriacre Tudor a prezentat două fotocopii de titluri cu date diferite a terenului vecinului și o copie a terenului acestuia. În una din fotocopie peretele vecinului era amplasat pe hotar, iar în alta era deplasat de la hotar. A concretizat că în urma efectuării măsurărilor peretele este plasat pe hotar. Conform informației cadastrale peretele este deplasat cu un metru de la hotar, în realitate acesta fiind pe hotar. La întrebările adresate a menționat că hotarele terenurilor coincid. Devierile măsurărilor efectuate de el pot avea eroare de maxim 10 cm. în trei dimensiuni. La măsurare a folosit GPS Leica GS-15 și Tahometru Leica TS-15. Nu cunoaște cum au fost efectuate măsurările în anul 2000. Construcțiile și terenurile le-a extras din baza de date din informația grafică. A stabilit că peretele este pe hotar după ce a determinat coordonatele și înălțimile după două puncte. După ce având coordonatele stabilite cu GPS, acestea sunt introduse în tahometru, ulterior efectuând coordonatele în sistem MR-99 (moldref) (f.d.45-46, v.3).

- **declarațiile martorului Todirașcu *******, care fiind audiat în instanța de fond, *verificate prin citire în instanța de apel*, a relatat că, este cumătru și vecin cu Mereacre Tudor, până la apariția unui conflict se aflau în relații normale. Pe Diaconu Andrei și pe Bortă Ion îi cunoaște, careva conflicte cu ei nu a avut. Între gospodăriile lui și a lui Mereacre Tudor era gard. Ultimul a demolat gardul, care a fost construit de socrul acestuia, zicând că a putrezit. Apoi a afirmat că peretele casei este pe hotar. Despre situația nu era la curent. În satul ***** s-a mutat cu traiul aproximativ de 5 ani. Pe locul acela locuia sora tatălui său, asupra căruia Mereacre a făcut tutelă, însă nu știe în ce mod. La momentul când nu locuia acolo a fost nevoit să cedeze teren. La întrebările adresate a menționat că, la moment între ei lipsește gardul, însă când acesta era peretele nu era pe hotar, acesta se afla la 70 cm. Când a vrut să legalizeze mansarda construită s-a adresat la cadastru pentru a efectua măsurările, a fost informat că este acționat civil în judecată. Casa a fost construită în anul 1956, nu cunoaște dacă anexa este legalizată. Acoperișul de tablă era peste șopron. Peretele a fost de mai înainte. În 2005 a efectuat lucrări și anume de pe peretele existent a mai construit încă 80 cm., a schimbat acoperișul, a scurtat streșina. Iarna se stăruia ca să nu-l afecteze pe vecin zăpada. La Cadastru s-a prezentat cu titlu de proprietate vechi și a fost informat că acesta nu este corect și i s-a recomandat să facă alt titlu. Pe titlu este

aplicată ștampila cu anul 2012, apoi i s-a spus ca să plece la primărie pentru a-l semna, ceea ce a făcut. La primărie era indicat mai mult pământ decât cel indicat în titlu, acesta este terenul pe care li l-a însușit Meriacre Tudor. Bortă Ion a efectuat măsurările la mansardă, nu la locul de teren. Lotul de teren nu a fost schimbat, însă Meriacre și-a însușit diferența dintre suprafață. În titlu este indicată o suprafață, dar la primărie figurează alta. În instanța de judecată nu s-a adresat, dar la primărie ca să-i elibereze informația referitor la câți ari deținea tatăl acestuia și i s-a comunicat că actele din arhivă au ars, însă tatăl lui a avut 32 ari. Când s-a adresat la primărie, nimeni nu a venit ca să facă careva măsurări. În ambele titluri este indicată aceeași suprafață. Anexa la care se face referire a fost construită în anul 1956-1957. Nu a depus nici o cerere de modificare a titlurilor după familie. Referitor că titlu este greșit i-a spus o doamnă de la cadastru (f.d.71-73, v.3).

11. Vina inculpaților Bortă Ion *** și Diaconu Andrei ***** se mai dovedește prin probele materiale anexate la dosarul penal:**

- **procesul-verbal de ridicare din data de 10.02.2015**, prin care s-a ridicat dosarul cadastral nr. ***** și dosarul tehnic nr. *****, pe numele lui Toderașcu Andrei, de la Oficiul Cadastral Teritorial *****, care este sigilat și numerotat (f.d.64, vol.1);

- **procesul-verbal de examinare a obiectului din data de 10.02.2015**, în cadrul căruia a fost examinat dosarul cadastral nr.*****, ridicat de la Oficiul Cadastral Teritorial *****, care este sigilat și numerotat ce conține 25 file. La pagina 5 este Titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren nr.***** pe numele lui Toderașcu Andrei pe care este aplicată sigila „STINS”, titlul dat este copiat și anexat la cauza penală, iar la pagina 12 este un alt titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren nr.*****, tot pe numele lui Toderașcu Andrei, care este eliberat la 07.11.2001, dar semnat de alți funcționari ai primăriei s. *****. Pe planul geometric al titlului dat se observă schimbări în planul dat, titlul dat este copiat și anexat la procesul penal (f.d. 66, vol.1);

- **proces-verbal de ridicare din data de 14.04.2015**, în cadrul căruia a fost ridicat în copie fila din registru de eliberare a Titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren, unde este indicată data de 12.05.2008, când a fost eliberat Titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren pe numele lui Toderașcu Andrei ***** (f.d.86, vol.1);

- **procesul-verbal de examinare a obiectului din data de 20.04.2015**, în cadrul căruia a fost examinată copia filei din registru de eliberare a Titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren, unde este indicată data de 12.05.2008, când a fost eliberat Titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren pe numele lui Toderașcu Andrei ***** (f.d.88, vol.1);

- **raportul de expertiză nr.4263 din data de 21.04.2015**, prin care s-a constatat, că semnătura plasată la rubrica „Primarul” în titlul de autentificare a

dreptului deținătorului de teren nr.***** pe numele Toderașcu Andrei Eliberat la data de 07.11.2001 a fost executată cu ajutorul faximile și de aceea urmează să fie examinată în cadrul efectuării expertizei tehnică a documentelor. Semnătura plasată la rubrica „secretarul” în titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren nr.***** pe numele Toderașcu Andrei Eliberat la data de 07.11.2001 a fost executată de către cet.Bivol Lidia. Semnătura și inscripția manuscrisă plasată la rubrica „Inginerul pentru regulamente regimului proprietății funciare” ” în titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren nr.***** pe numele Toderașcu Andrei Eliberat la data de 07.11.2001 a fost executată de către cet.Diaconu Andrei (f.d.128, vol.1);

- *raportul de expertiză nr.4264 din data de 28.04.2015*, unde este indicat că la rubrica „Primarul” în titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren nr.***** la pagina nr.12 din dosarul cadastral a OCT ***** cu nr.***** deschis la data de 18.12.2001, a fost aplicat cu clișeu faximile de semnătură. Impresiunea faximile, ce se conține în titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren nr.***** la pagina nr.12 din dosarul cadastral a OCT ***** cu nr.***** deschis la data de 18.12.2001, a fost aplicată cu clișeu faximilei a semnăturii primarului Bortă ***** , impresiunile experimentale ale căreia au fost prezentate în calitate de modele pentru comparație. Impresiunea de ștampilă rotundă din numele „Primarului satului *****”, ce se conține în titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren nr.***** la pagina nr.12 din dosarul cadastral a OCT ***** cu nr.***** deschis la data de 18.12.2001, a fost aplicată cu clișeu de ștampilă rotundă” Primarul satului *****”, impresiunile experimentale ale căreia au fost prezentate în calitate de modele pentru comparație (f,d.144, vol.1);

- *proces-verbal de cercetare la fața locului din data de 05.05.2015*, în cadrul căruia s-a cercetat segmentul de hotar dintre gospodăria lui Meriacre Tudor și Todirașcu Andrei, în cadrul căruia s-a depistat necorespunderea realității de la fața locului cu planul geometric din Titlu de autentificare a dreptului deținătorului de teren cu nr.***** , eliberat pe numele lui Todirașcu Andrei ***** (f.d. 158, vol.1).

12. Astfel, Colegiul Penal, audiind participanții la proces, verificând prin prisma art. 101 Cod de procedură penală probele administrate la etapa de urmărire penală, cercetare judecătorească în prima instanță și verificate în instanța de apel, constată că instanța de fond a stabilit o corectă situație de fapt, dând faptei reținute în sarcina inculpaților încadrarea juridică corespunzătoare, și anume comiterea de către Bortă Ion ***** și Diaconu Andrei ***** a infracțiunii prevăzute de art.332 alin.(1) Cod penal al RM, individualizată prin „*falsul în acte publice - înscrierea de către o persoană cu funcție de răspundere, în documentele oficiale a unor date vădit false, săvârșit din interese personale.*”

13. Or, deși organul de urmărire penală a încadrat acțiunile inculpaților Bortă Ion ***** și Diaconu Andrei ***** în baza art.327 alin.(1), 332 alin.(1) Cod

penal al RM, instanța de fond întemeiat și legal a încadrat faptele comise de inculpați în baza art.332 alin.(1) Cod penal al RM, în contextul în care, încadrarea faptei comise de către persoana cu funcție de răspundere (persoana publică), respectiv, de către persoana cu funcție de demnitate publică, în acord cu art. 327 Codul penal, este posibilă, numai dacă nu-și găsește aplicarea o normă specială care stabilește răspunderea pentru folosirea situației de serviciu în prezența unor condiții speciale. În limitele Capitolului XV al Părții Speciale a Codului penal, în raport cu art. 327 Codul penal, sunt norme speciale art. 324 și art.332 Codul penal. Aceasta deoarece pretinderea, acceptarea, primirea sau extorcarea remunerației ilicite de către persoana publică (cu funcție de răspundere), respectiv, persoana cu funcție de demnitate publică, dar și înscrisura de către aceste persoane, în documente oficiale, a unor date vădit false, precum și falsificarea unor astfel de documente constituie o exercitare abuzivă a atribuțiilor de serviciu (Hotărârea Plenului CSJ nr. 7 din 15.05.2017 „Cu privire la aplicarea legislației, referitoare la răspunderea penală pentru abuzul de putere sau abuzul de serviciu, excesul de putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu, precum și neglijența în serviciu”).

Astfel, în fapta inculpaților Diaconu Andrei și Bortă Ion, nu se mai poate reține și infracțiunea de abuz de putere sau abuz de serviciu, adică art.327 Codul penal al RM, acțiunile acestuia urmînd a fi încadrate doar în temeiul art.332 Cod penal, or, elementul material al acesteia din urmă - îndeplinirea cu știință în mod defectuos de către funcționar a atribuțiilor de serviciu - se regăsește integral în art. 332 Codul penal.

Colegiul Penal conchide că, întreaga sistemă de probe examinate mai sus și apreciată de către instanța de apel prin prisma prevederilor art. 101 CPP al RM, coroborează între ele și demonstrează, incontestabil, faptul că, inculpații Bortă Ion ***** și Diaconu Andrei ***** a comis fapta prevăzută de art.332 alin.(1) Cod penal al RM.

14. Cu referire la componența de infracțiune în baza art.332 Cod penal al RM, Colegiul Penal notează că, **obiectul juridic special** al infracțiunii prevăzute la alin.(1) art.332 CP RM îl formează relațiile sociale cu privire la buna desfășurare a activității de serviciu în sfera publică, care este condiționată de încrederea publică în autenticitatea documentelor oficiale.

Obiectul material sau **imaterial** al acestei infracțiuni îl reprezintă documentul oficial autentic (în ipoteza înscrierii în documentele oficiale a unor date vădit false sau în ipoteza falsificării documentelor oficiale, presupunînd modificarea conținutului unor documente oficiale autentice, nu însă introducerea în asemenea documente a constatărilor sau mențiunilor false) sau materia primă utilizată în vederea falsificării documentului oficial (în ipoteza falsificării documentelor oficiale presupunînd contrafacerea acestora).

Totodată, produsul infracțiunii în cauză îl constituie documentul oficial fals.

Latura obiectivă a infracțiunii specificate la alin.(1) art.332 CP RM, constă în fapta prejudiciabilă exprimată în acțiunea de înscriere în documentele oficiale a unor date vădit false ori de falsificare a unor astfel de documente.

Deducem că modalitățile normative cu caracter alternativ ale acțiunii prejudiciabile analizate sunt: 1) înscrierea în documentele oficiale a unor date vădit false; 2) falsificarea documentelor oficiale.

Prima din aceste modalități presupune introducerea în documentele oficiale autentice a constatărilor sau mențiunilor false. Cea de-o doua modalitate presupune fie contrafacerea documentelor oficiale (adică, confecționarea documentelor oficiale false), fie modificarea conținutului unor documente oficiale autentice, nu însă introducerea în asemenea documente a constatărilor sau mențiunilor false.

Latura subiectivă a infracțiunii prevăzute la alin.(1) art.332 CP RM, se caracterizează prin intenție directă. Motivul infracțiunii în cauză are un caracter special. După caz, acesta se exprimă în: 1) interesul material; 2) alte interese personale.

Subiectul infracțiunii specificate la alin.(1) art.332 CP RM este persoana fizică responsabilă care la momentul săvârșirii faptei a atins vârsta de 16 ani. De asemenea, subiectul infracțiunii în cauză are calitatea specială de persoană publică.

15. Rezumând normele de drept în raport cu circumstanțele de fapt constatate, Colegiul penal reține că în acțiunile inculpaților Bortă Ion ***** și Diaconu Andrei ***** este prezentă latura obiectivă a infracțiunii de fals în acte publice.

Astfel, deși inculpații Bortă Ion ***** și Diaconu Andrei ***** au negat cu vehemență fapta incriminată, din probele cercetate rezultă cert că, Bortă Ion ***** , deținând funcția de inginer cadastral al Oficiului Cadastral Teritorial ***** , a introdus date vădit false în ce privește planul geometric al construcțiilor amplasate pe terenul ce-i aparține lui Todirașcu *****

Or, din declarațiile martorului Scutari Andrei rezultă că, Borta Ion deține funcția de inginer și în atribuția acestuia ca executor, intră și ieșirea la fața locului pentru efectuarea măsurărilor. Informația pe care a introdus-o în baza de date a fost prezentată de Borta Ion.

Totodată, martorul dat a mai menționat că informația cu privire la amplasarea construcțiilor a fost prezentată de Borta Ion și hotarele terenului nu a fost modificat. În titlu în afară de teren se indică și construcțiile de pe teren. Când a primit cererea de la solicitant, a verificat în dosar unde a văzut anexat titlu în original, și a eliberat altul. A observat că la Todirașcu în titlu erau alte date, a văzut că erau diferențe în amplasarea construcțiilor, fiind amplasate și alte construcții.

Faptul că în planului geometric de la domiciliul lui Todirașcu ***** din s. ***** r-l ***** , au fost introduse date false, se confirmă și prin declarațiile martorului Marcov Eugeniu, care fiind audiat în instanța de fond, a relatat că, Mereacre Tudor s-a adresat la el cu cerere de a efectua măsurări. A ieșit la fața

locului în s. *****, r. ***** și executat ridicarea topografică, după ce a executat suprapunerea cu datele de la Oficiul Cadastral, a depistat cu informația cadastrală nu coincide cu situația din teren. Diferența dintre datele cadastrale și situația reală pe teren, era cu un metru mai puțin. Când s-a adresat Meriacre Tudor a prezentat două fotocopii de titluri cu date diferite a terenului vecinului și o copie a terenului acestuia. În una din fotocopie peretele vecinului era amplasat pe hotar, iar în alta era deplasat de la hotar. A concretizat că în urma efectuării măsurărilor peretele este plasat pe hotar. Conform informației cadastrale peretele este deplasat cu un metru de la hotar, în realitate acesta fiind pe hotar.

16. La fel, Colegiul penal reține că, inculpatul Diaconu Andrei *****, deținând funcția de specialist în reglementare funciară a Primăriei s. ***** r-l *****, a semnat din numele său și a eliberat titlu de autentificare a dreptului deținătorului de teren cu nr. cadastral *****, pe numele lui Todirașcu Andrei *****, introducând în titlu date vădit false în ce privește planul geometric al construcțiilor amplasate pe terenul ce-i aparține lui Todirașcu ***** și a indicat incorect data eliberării titlului ca fiind data de 07.11.2001.

Or, prin raportul de expertiză nr.4263 din data de 21.04.2015, s-a constatat, că semnătura plasată la rubrica „Primarul” în titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren nr.***** pe numele Toderașcu Andrei Eliberat la data de 07.11.2001 a fost executată cu ajutorul faximile și de aceea urmează să fie examinată în cadrul efectuării expertizei tehnică a documentelor. Semnătura plasată la rubrica „secretarul” în titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren nr.***** pe numele Toderașcu Andrei Eliberat la data de 07.11.2001 a fost executată de către cet.Bivol Lidia. Semnătura și inscripția manuscrisă plasată la rubrica „Inginerul pentru reglementare regimului proprietății funciare” ” în titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren nr.***** pe numele Toderașcu Andrei Eliberat la data de 07.11.2001 a fost executată de către cet.Diaconu Andrei.

În acest context, prin probe pertinente și concludente s-a confirmat existența unei fapte prejudiciabilă exprimate în acțiunea de înscriere în documentele oficiale a unor date vădit false, or, anume inculpatul Bortă Ion ***** a introdus date false în planul geometric de la domiciliul lui Todirașcu ***** din s. ***** r-l *****, iar ca urmare inculpatul Diaconu Andrei a semnat titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren.

17. La fel, Colegiul penal consideră că în acțiunile inculpaților este prezenta și latura subiectivă a infracțiunii, astfel că aceștia au comis acțiuni ilegale anume la rugămintea și insistența lui Todirașcu ***** *****, cu care sunt localnici.

În acesta ordine de idei, instanța de apel a ajuns la ferma convingere că la capitolul reîncadrării juridice a acțiunilor inculpaților, careva încălcări nu au fost identificat, iar în acest sens, aprecierea stării de fapt, just se conchide asupra

existenței în acțiunile lui Bortă Ion ***** și Diaconu Andrei ***** a elementelor infracțiunii prevăzute de art.332 alin.(1) Cod penal al RM.

18. Cu referire la faptul precum că, Bortă Ion nu cade sub incidența persoanelor cu funcție de răspundere, în sensul dat, instanța de apel ține să remarce că, prin *persoană cu funcție de răspundere*, în sensul legii penale în vigoare la data de 12.06.2003, se înțelege persoana căreia, într-o întreprindere, instituție, organizație de stat sau a administrației publice locale ori într-o subdiviziune a lor, i se acordă, permanent sau provizoriu, prin stipularea legii, prin numire, alegere sau în virtutea unei însărcinări, anumite drepturi și obligații în vederea exercitării funcțiilor autorității publice sau a acțiunilor administrative de dispoziție ori organizatorico-economice (art. 123 alin. (1) Codul Penal).

Prin *persoană publică*, în sensul legii penale în vigoare din 03.02.2012, se înțelege funcționarul public, inclusiv funcționarul public cu statut special (colaboratorul serviciului diplomatic, al serviciului vamal, al organelor apărării, securității naționale și ordinii publice, altă persoană care deține grade speciale sau militare); angajatul autorităților publice autonome sau de reglementare, al întreprinderilor de stat sau municipale, al altor persoane juridice de drept public; angajatul din cabinetul persoanelor cu funcții de demnitate publică; persoana autorizată sau investită de stat să presteze în numele acestuia servicii publice sau să îndeplinească activități de interes public.

Or, în speță, subiectul al infracțiunii prevăzute de art.332 Codul Penal - Bortă Ion și Diaconu Andrei – se califică prin calitatea de persoană publică, conținutul căreia a fost relevat în art.123 alin. (2) Codul Penal (Legea nr. 245 din 02.12.2011, în vigoare 03.02.2012).

19. În continuare, Colegiul reține că, potrivit art.60 alin.(1), lit.a) Cod penal al RM „Persoana se liberează de răspundere penală dacă din ziua săvârșirii infracțiunii a expirat termenul de 2 ani de la săvârșirea unei infracțiuni ușoare.”

Alin.(2) aceeași norme indică că „prescripția curge din ziua săvârșirii infracțiunii și pînă la data rămînerii definitive a hotărîrii instanței de judecată”.

La fel, urmează a se reține că în temeiul rigorilor art. 16 alin. (2) Cod penal al RM, „Infracțiuni ușoare se consideră faptele pentru care legea penală prevede în calitate de pedeapsă maximă pedeapsa închisorii pe un termen de pînă la 2 ani inclusiv”.

Din interpretarea sistemică a normei art.332 alin.(1) Cod penal al RM, reiese că aceasta este pasibilă sancțiunii în formă de amendă în mărime de pînă la 500 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 2 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 5 ani. (norma în vigoare la momentul comiterii faptei infracționale).

Raportînd normele de drept la circumstanțele de fapt a cauzei, Colegiul Penal constată că instanța de fond legal și justificat a ajuns la concluzie că inculpații Bortă Ion ***** și Diaconu Andrei ***** urmează să fie liberat de răspundere penală în baza art.332 alin.(1) Cod penal al RM în legătură cu expirarea termenului de prescripție privind tragerea la răspundere penală, or, infracțiunea comisă de inculpați - art.332 alin.(1) Cod penal al RM, face parte din categoria infracțiunilor ușoare, iar din momentul comiterii faptei – anul 2011-2012, pînă la adoptarea hotărîrii de condamnare, a expirat mai mult de 2 ani, prin urmare, în privința inculpaților Bortă Ion ***** și Diaconu Andrei *****, sunt aplicabile prevederile art.60 alin.(1), lit.a) Cod penal al RM.

20. Reieșind din circumstanțele indicate, Colegiul Penal în conformitate cu art.415 alin. (1) pct.1) lit.c), Cod de Procedură Penală, consideră necesar a respinge apelul comun al inculpatului Borta Ion și a avocatului ***** în interesele inculpatului Borta Ion, apelul avocatului Tăut Ion în interesele inculpatului Diaconu Andrei, declarate împotriva sentinței Judecătoriei Hîncești, sediul ***** din 01.11.2019, ca fiind nefondate, cu menținerea fără modificări a sentinței contestate.

21. Audiind participanții la proces, verificând probele prezentate prin prisma argumentelor apelantului, în conformitate cu art.415 alin.(1), pct.1), lit.c), art.417-418 CPP al RM, Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău, -

D E C I D E:

Respinge apelul comun al inculpatului Borta Ion și a avocatului ***** în interesele inculpatului Borta Ion, apelul avocatului Tăut Ion în interesele inculpatului Diaconu Andrei, declarate împotriva sentinței Judecătoriei Hîncești, sediul ***** din 01.11.2019, ca fiind nefondate, cu menținerea fără modificări a sentinței contestate.

Decizia este executorie de la adoptare, dar cu drept de recurs la Curtea Supremă de Justiție a R. Moldova în termen de 30 de zile de la pronunțarea motivată a acesteia.

Decizia motivată va fi pronunțată în ședință publică la 11 noiembrie 2020, ora 14.00.

Președintele ședinței:

Oxana Robu

Judecătorii:
Mănăscurtă

Igor

Juganari

Marcel